

פרוטוקול מס' 466

מישיבת ועדת העבודה
מיום ו', כ"ג באדר תשל"ז - 11.3.1977, שעה 8.30

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:

ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
י. ז. אמיר
מ. גז
ל. דיציאן
י. דרניצקי (יודין)
מ. דרובלס
א. לבנבראון
ד. קורן

מוזמנים:

ב. צלנר - משרד השיכון
ש. שילה - משרד ראש הממשלה
י. הס - מינהל מקרקעי ישראל
י. דורון - ראש עיריית עכו
י. קניג - משרד הפנים
י. דוידוביץ - משרד הפנים

מזכיר הוועדה: י. נוריאל

רשמה: א. עצמון

סדר היום: מסקנות ועדת העבודה בנושא בעיות הדיור בעכו.

היו"ר ש. ארבלי:

אני פותחת את הישיבה.

מסקנות ועדת העבודה בנושא בעיות הדיור בעכו

אני מקדמת בברכה את האורחים שלנו. היום זו ישיבתנו המסכמת בדיונים שהתקיימו במשך שנתיים בנושא של עכו. את ההצעה העלה חה"כ קורן ב-16.7.75. את הנושא הזה לא זנחנו במשך תקופה ארוכה אלא במשך שנתיים אלו קיימנו דיונים ומעקב בטיפול. היום אנו רוצים לקצור את היבול שלנו. נראה אם הוא יהיה מבורך. ביום ראשון, זימן עוזרו של שר האוצר מר דיין את ועדת השרים לענייני כלכלה לאשר את העניין של עכו. אם תהיה החלטה חיובית אנחנו נסיים זאת בהערכה. אם לא יבוא משהו אחר שיביע אי שביעות רצון. אני מקווה שהדבר הזה ייעשה ביום א' כדי שנוכל גם את הנושא הזה להגיש לכנסת.

יש לפנינו טיוטא ואני רוצה לציין שמזכיר ועדת העבודה השקיע עבודה מרובה בעניין הזה. היה חומר של דיונים במשך שנתיים. הוא עבר על כל הפרוטוקולים כדי לשקף את כל הנושא והבעיות של עכו בקשר לדיור. מכיון שהמסקנות מקיפות את כל הבעיות הן קצת ארוכות. זו טיוטה, אם יהיה צורך לעדכן נתונים נעדכן אותם כדי להניח את המסקנות על שולחן הכנסת בשבוע הבא.

י. נוריאל:

(קורא מתוך הטיוטא)...בישיבותיה של הוועדה הרשמיות והלא רשמיות ובמהלך הסיור הופיעו בפניה שר התיירות, מנכ"ל משרד השכון, מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה, מנכ"ל משרד הפנים, מנהל מינהל מקרקעי ישראל, מתאם פעולות הממשלה בגליל, מנהל רשות החברות הממשלתיות ונציג האוצר, סמנכ"ל חברת עמידר, יו"ר מועצת המנהלים של החברה לפיתוח עכו ומנכ"ל החברה, יו"ר מועצת עיריית עכו, חברי הנהלתה ועובדיה הבכירים, וכן מזכיר מועצת פועלי עכו.

היו"ר ש. ארבלי:

הופיעו בפני הוועדה לא רק המנכ"לים אלא גם מנהלי מחוזות ואחרים. צריך לחקן את זה.

י. נוריאל:

(קורא) - ג. עכו - רקע ובעיות העיר עכו ממוקמת בגליל המערבי בקצה הצפוני של מפרץ חיפה...שטחה הכולל של העיר מסתכם ב-10,589 דונם, אך כ-30% בלבד מיועד למגורים.

ל. דיציאן:

למה מיועדים ה-70%?

י. דורון:

זה כולל גם את החומה. יש מוסדות ממשלתיים ו-2 בתי חולים שאחד תופס כמה אלפי דונם. יש מוסד לנוער פילדלפיה - זה תופס שני דונם.

מ. דרובלס:

אני מבקש למחוק את המילים: בשטחים חקלאיים של הקיבוצים.

ל. דיציאן:

כאן צריך לתת פרוט. לא מתקבל על הדעת שלעיר יהיו רק 30% למגורים.

י. דורון:

התעשייה תופסת שטח נרחב ביותר. המוסדות כ-1,000 דונם. קרית הפלדה וצנורות זה עוד 1,000 דונם.

י. דורון:

אני מוכן לתת פירוט של שימושי קרקע.

י. נוריאל:

(קורא) ...מוקד בעיותיה של עכו הינו העיר העתיקה. 8,000 הערבים שחיים בעיר העתיקה גרים בבתיים ישנים שניבנו במאה ה-19 ללא חחזוקה נאותה, בתים נוטים ליפול שגרמו לאסונות בעבר, הצפות ועוד. מצב זה גורם לתסיסה חברתית המנוצלת ע"י גורמים פוליטיים.

א. לבנבראון:

למה צריך לכתוב: המנוצלת ע"י גורמים פוליטיים? - אני מציע למחוק את זה.

היו"ר ש. ארבלי:

זו האמת אבל אפשר בלי המשפט הזה.

הוחלט: למחוק את המילים: ...המנוצלת ע"י

גורמים פוליטיים.

ד. קורן:

צריך לכתוב: 8,000 האזרחים הערבים. כמו-כן יש לומר בקרבת כפר מאקר שליד עכו

ולא מחוץ לעכו.

י. דרניצקי (יודין):

בבקורו של שר השיכון אינני יודע על הוראה לזרז את תכנית הפינויים מהעיר

העתיקה.

היו"ר ש. ארבלי:

צריך להגיד: מדירות שאינן ראויות למגורים, ודילול הבתים...

י. קניג:

אפשר לכתוב: לקליטת המפונים שמתגוררים בדירות תת-סטנדרטיות ולפי בקשותיהם.

י. דרניצקי (יודין):

יש לכתוב: שר השיכון נתן הוראה לזרז את הבנייה לקליטת אנשים המתגוררים בבתיים

ברמה של למטה מהסטנדרט.

י. קניג:

לא הייתי מייחד את זה לעיר העתיקה. המעבר נעשה עפ"י בקשת התושבים.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מציעה לכתוב: להיענות לבקשת התושבים לזרז מתן פתרונות דיור למשפחות הגרות

בצפיפות ובתנאי דיור לא נאותים.

י. נוריאל:

(קורא) ...עכו צפון הינה השכונה החדשה ביותר בה הבניה מתבצעת על שטח רחב ע"י משרד השיכון ומאפשרת פתרון חלקי לדיור עבור עולים, ותיקים, מפונים וזוגות צעירים. בשכונה זו מתבצעת למעשה הבניה על השאריח האחרונה של הקרקעות שנותרו והמיועדים לבנייה.

י. הס:

למה שאריח? - כל קרקעות המעברה של 900 משפחות הולכות לבנייה - זה לא שאריח.

י. נוריאל:

(קורא)...העיר עכו מחולקת למעשה ל-2 חלקים בין שכוניה במזרח לשכוניה בצפון יחד עם העיר העתיקה. בין שני אזורים אלה ישנה "קרע חקלאית" של ביה"ס החקלאי יד נתן ומשרד החקלאות (תחנת הנסיונות). אזור זה נמצא בתחום שיפוטה של המועצה האזורית געתון והוא מוגדר כ"אדמה חקלאית".

י. הס:

צריך לכתוב הוא מהווה גם קרע חקלאית. לא כל מה שמוגדר קרע חקלאית זה באמת קרע חקלאית. יש הרבה סלעים שמוגדרים כקרע חקלאית.

י. דורון:

אז צריך לכתוב למה זה מיועד.

ד. קורן:

אני מציע להשאיר את זה כך.

י. נוריאל:

(קורא)...העיר עכו כבעלת אוכלוסיה דו-לאומית עם חיים בצוותא של יהודים וערבים עם כל המשמעות שיש ליחס לעובדה זאת...

היו"ר ש. ארבלי:

במקום המילים: דו-לאומית יש לכתוב: אוכלוסיה מעורבת בה חיים בצוותא...

י. נוריאל:

(קורא) מסקנות: (1) ועדת העבודה מקבלת בסיפוק את הערנות הרבה שחלה בממשלה לאחרונה בטיפול בעניין העיר עכו, דבר המוכיח את החשיבות שמיחסת הממשלה לנושא זה. הועדה קוראת לממשלה ואף מביעה את אמונה כי הממשלה תיפעל במלוא ההחלטיות לממש את החלטותיה ואף להוסיף עליהם כנדרש וזאת לשם בסוסה של העיר עכו והבטחת עתידה.

ל. דיציאן:

היתה גם מסקנה שלילית שעד עכשיו לא היתה עירנות מתאימה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מציעה לכתוב: הוועדה מציינת על אף המודעות שהיתה קיימת לגבי העיר עכו ועל אף החלטות הממשלה בעבר לא חלה התקדמות מספקת בפתרון הבעיות של העיר עכו. יחד עם זאת מציינת הוועדה בסיפוק את העירנות הרבה שחלה בממשלה בשנים האחרונות.

י. נוריאל:

(2) ועדת העבודה רואה כצורך חיוני לפתוח העיר עכו ולהבטיח את מקומה הראוי באזור הגליל המערבי כעיר ואם המעניקה משירותיה לכל הישובים באזור. חשיבותה של העיר בולטת במיוחד במסגרת מדיניות הממשלה לפתוח את הגליל, הרצון העז להוכיח ואף לשמור על קיום הדדי בין האוכלוסיה היהודית והערבית וכן ייחודה באתרי עתיקות שבזכותם יכולה להיות מרכז תירות בינלאומי.

י. קניג:

במקום המילים: ואף לשמור על קיום הדדי, יש לכתוב: ואף לשמור על יחסים נאותים ופיתוח משותף לגבי האוכלוסיה היהודית והערבית..."

י. נוריאל:

נמסר לוועדה כי כ-400 משפחות ערביות גרות במערב עם האוכלוסיה היהודית יחסים טובים שוררים ביניהם בכל תחומי החיים. הועדה רואה תופעה זו בחיוב רב.

היו"ר ש. ארבלי:

אני הייתי מחילה את הפיסקה כך: הוועדה מציינת בסיפוק ש-400 משפחות ערביות גרות במעורב עם אוכלוסיה יהודית ויחסים טובים שוררים ביניהם.

י. נוריאל:

(3) הוועדה רושמת לפנייה בסיפוק החלטת ועדת השרים לע"פ מס' 26 (נספח מס' 2), כדלהלן: "ועדת השרים לענין ערי פיתוח פונה אל כל משרדי הממשלה ומבקשת לראות בעכו ובבעיותיה נושא לטיפול בקדימה גבוהה". ועדת העבודה מקווה ומצפה כי משרדי הממשלה יעניקו את העדיפות הראוייה לפתרון בעיות העיר עכו.

ל. דיציאן:

אני הייתי ממעט במילים בסיפוק בכל פעם.

היו"ר ש. ארבלי:

אתה צודק - הוועדה רושמת לפנייה...

י. נוריאל:

(5) הוועדה רושמת לפנייה בדריעת הממונה על מחוז הצפון כי תוכנית המיתאר של העיר עכו נמצאת בשלבי אשור אחרונים. נמסר לוועדה כי לתכנית 3 מוקדים: (א) פיתוח החיירות (עתיקות וחוף הים) (ב) תיעוש שיהלום את הצרכים האקולוגיים הנדרשים בעיר חיירות. (ג) הגדלת האוכלוסיה וגיוונה.

היו"ר ש. ארבלי:

רשמנו לפנינו שהתכנית נמצאת בשלבי אשורים אחרונים ומבקשים שיעשה הכל כדי

לזרז את אישור התכנית.

י. קניג:

שהוועדה פונה אל המוסדות המוסמכים לדון מחדש נושא של אדמה חקלאית הנמצאת בתוך

תחום שיפוט העיר עכו.

י. נוריאל:

זה יבוא לאחר מכן. (6) נמסר לוועדה ע"י מינהל מקרקעי ישראל על הקמת "ועדת הגוי לתאום פיתוח עכו", שחבריה נציגי משרד השכון, החברה הממשלתית לתיירות ומינהל מקרקעי ישראל. תפקיד הוועדה ליזום פעולות שיזרזו את פיתוח העיר והקמת צוות תכנון להכנת תכנית פיתוח כוללת לעיר. הוועדה רואה בהקמת ועדה זו צעד ביצועי חשוב לקידום התכניות לפיתוח העיר והכוונתן הנאותה.

ב. צלנר:

סוכם גם שנציג משרד הפנים ישותף בוועדה הציבורית.

י. הס:

דוקא בסעיף (6) כדאי לציין את הסיפוק. כמו-כן בוועדת ההיגוי יש להוסיף גם את

עירית עכו.

א. לבנבראון:

בקשר להרכב הוועדה - מי קובע?

היו"ר ש. ארבלי:

ע"י מינהל מקרקעי ישראל. ועדת הגוי זהו גוף מקצועי. יש להוסיף: את עירית עכו

ונציג משרד הפנים.

י. נוריאל:

(7) ועדת העבודה קוראת למשרד האוצר למצוא פתרונות תקציביים להתחלת מימוש של תכניות הפיתוח של עכו עוד השנה התקציבית השוטפת. ללא אשור התקציביים הראויים כל התכניות יידונו לכשלוך.

היו"ר ש. ארבלי:

יש לכתוב: הוועדה תובעת ולא קוראת.

ל. דיציאן:

אם אתה אומר השנה התקציבית הנוכחית - זה נגמר.

ד. קורן:

יש לכתוב: ... להתחלת מימוש של תכניות הפיתוח של עכו עוד השנה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מציעה שנשאיר את הענין הזה פתוח, ונראה מה תהיה החלטת ועדת השקיים לעניני כלכלה שתשב ביום א' בנוגע לאישור התכנית, שינוי המבנה וגם הקצאת הסכומים הנדרשים. רק לאחר מכן נוכל לרשום לפנינו את החלטתה של הוועדה.

י. הס:

יש לציין עובדה אחת שמינהל מקרקעי ישראל כבר נתן תשובה חיובית להקצאת הכספים.

היו"ר ש. ארבלי:

הוועדה מציינת כי ניתנה תשובה חיובית סופית בסכום של עד 5 מיליון ל"י לשנה

הקרובה 1977-78.

י. קניג:

זה יהיה לחברה שתירכש ע"י העירייה?

י. נוריאל:

זה פרק נפרד.

ב. ש. י. כ. ו. נ.:

(1) לוועדה נמסר כי מאז 1948 האוכלוסיה הערבית בעיר העתיקה שילשה את עצמה וזאת ללא תוספת מבנים ואחזקה נאותה של דירות קיימות. התוצאה מעובדה זו היא כי עשרות בתים (שרבים נבנו עוד במאה ה-19) מטים ליפול וסכנה להתגורר בהם. צפיפות שגורמת לתופעות א-סוציאליות מרירות ואי יכולת לקיים חיים נאותים, דבר המטיל קלון על החברה הישראלית כולה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מציעה למחוק את המילים: ... דבר המטיל קלון על החברה הישראלית כולה.

י. נוריאל:

הוועדה מסיקה מעובדות אלה כי יש צורך נחרץ לדלל את האוכלוסיה הערבית בעיר העתיקה שגרה בבתים תת-סטנדרטיים ומסוכנים, וזאת לטובת המפונים עצמם וכדי לאפשר לנשארים אפשרות לחיות ביתר רווחה בעיר העתיקה.

א. לבנבראון:

הביטוי "לדלל" זה בכלל לא מתקבל על הדעת.

היו"ר ש. ארבלי:

את המלה "הערבית" מוחקים. יש צורך להקטין את צפיפות האוכלוסיה בעיר העתיקה.

י. קניג: היעד הסופי הוא להפוך אותה לאתר תיירות. מה קורה היום? - האיש מקבל דיור נאות והוא משכיר את הדירה בדמי מפתח. יש לדאוג לכך שכל דירה מתפנה לא תאוכלס מחדש.

י. הס: נכון שזו המגמה. מחצית הבתים של אותן משפחות שעברו לכפר מאקר נהרסו אבל מצד שני אם יש דירה אנושית שיכולה להקל את הסבל למשפחה אחרת, אין הגיון להרוס את הדירה.

י. קניג: לפי הנתונים שלנו האוכלוסיה לא מתפנה בקצב שמפנים אותה. רצוי שיהיה לזה גיבוי של ועדת הכנסת.

היו"ר ש. ארבלי: לגבי אותן דירות ובתים שהם מסוכנים למגורים צריך להרוס ולדאוג שלא תהיה פלישה מחדש. שנית - צריך לשפץ דירות על-מנת למסור אותן למטרה אחרת.

י. נוריאל: (2) הועדה רושמת לפנייה בחיוב החלטת ועדת השרים לענין ע"פ מס' 28... לפיה ישקם משרד השיכון ב-3 השנים הקרובות מדי שנה כ-200 משפחות הגרות בעיר העתיקה בתנאים תת סטנדרטיים בתכניות דיור שונות כולל בכפר מאקר וכפרים אחרים באזור.

היו"ר ש. ארבלי: כתוב כאן: משרד השיכון ישקם ב-3 השנים הקרובות מדי שנה כ-200 משפחות...

ב. צלנר: לא ישקם אלא יתן סיוע - זו החלטה מלפני 6 חודשים. כמו-כן צריך להוסיף כולל סיוע לבנייה עצמית. בקשר להלוואות בשנת 1976 משרד השיכון נתן 136 הלוואות, מתוך זה 90 הלוואות לרכישת דיור בתוך העיר עכו ו-46 פתרונות במסגרת בנייה עצמית ושיפוצים. סך הכל 136 פתרונות בנושא למגורים במאקר.

י. קניג: אני מציע לוועדה לא להיכנס לפרטים.

ד. קורן: את המילים: דבר שמתאים למנטליות הערבית, צריך למחוק.

י. קניג: השאלה אם כדאי להיכנס לענין הזה כי היום רוצים לבנות לגובה.

היו"ר ש. ארבלי: הוחלט: להוסיף פיסקה שאומרת שמשרד השיכון נתן בשנת 1976 136 פתרונות לבנייה בנוסף למה שניתן למאקר.

י. נוריאל: (3) הוועדה מציינת בצער כי מימוש תכנית הבניה במאקר, עבור מפוני העיר העתיקה, נמשך זה 4 שנים - תקופה שהיא מעבר לזמן הנדרש. ההיסוס של משרד השכון בביצוע תכניתו במאקר גרם להחססה פוליטית בהחוצות העיר העתיקה.

ד. קורן: אני מציע למחוק את כל הסעיף הזה.

ב. צלנר: מרבית הבנייה הופעלה באביב 1976. איך אפשר לדבר על 4 שנים?

היו"ר ש. ארבלי: הוחלט: אני מציעה למחוק את סעיף 3 ולהשאיר את הפסקה השניה שאומרת: הועדה קוראת למשרד השכון, בבצעו את הפינויים למאקר, להסביר את הצורך הסוציאלי הנחרץ בפינויים אלה ותוך הדגשת תנאי הפינויים עם כל היתרונות החומריים שמתלווים לכך.

י. נוריאל: (4) הועדה קוראת למשרד השכון לשקול אפשרויות של פינויים מהעיר העתיקה לשכונה חדשה בעכו עצמה, או בשכונה מעורבת של יהודים וערבים. הועדה רושמת לפנייה בחיוב הודעת נציגי משרד השכון כי יאוחר שטח בניה בעכו העתיקה עבור זוגות צעירים ערבים ויהודים.

ב. צלנר: אף פעם לא דובר על זה שיאוחר שטח בניה בעכו העתיקה.

י. קניג: תכניות בנין ערים בעכו לא תתיר שום בנייה בעיר העתיקה.

ב. צלנר: דובר בעכו החדשה, אפילו אם זה כתוב זו טעות.

היו"ר ש. ארבלי: אני מציעה למחוק את כל סעיף 4.

א. לבנבראון: אני רואה את זה בצורה חיובית.

מ. דרובלס: אבל אין שטח.

ב. צלנר: הויכוח הוא על החצי השני של הסעיף.

ד. קורן: אפשר למחוק את כל הסעיף או רק את המילה "העתיקה".

היו"ר ש. ארבלי: הוחלט: למחוק את סעיף 4. מאחר ומר הס הולך עכשיו אני רוצה לציין בסיפוק ובהערכה את כל מה שנעשה ע"י המינהל בשנים האחרונות וחרומתו היתה ניכרת בקידום של נושא עכו, במציאת פתרונות ובבעיות שאנחנו מתלבטים בהן. היחס החיובי שהראתם לעכו יוכל להמשיך גם בעתיד - תמסור את תודתנו לכולם.

י. נוריאל: (5) הועדה פונה למשרד הפנים לשקול סיפוחה המוניציפלי של מאקר לשטח השיפוט של העיר עכו.

י. קניג: הועדה פונה למשרד הפנים לבוא במגע עם הרשויות המקומיות לשקול סיפוחה המוניציפלי של מאקר לשטח השיפוט של העיר עכו.

י. נוריאל: (6) הועדה מציינת בחיוב החלטת ועדת השרים לענין ע"פ... לפיהם ינתן סיוע לעובדים נדרשים שעוברים לעכו זהה לניתן לאלה שעוברים לערי פתוח באזור א"י.

היו"ר ש. ארבל:

פה צריך לציין שענין מס-הכנסה לא סודר.

י. נוריאל:

זה נמצא בסוף. (7) הועדה מציינת בהערכה את התנופה הרבה שביצע משרד השכון בבינוי

העיר עכו . . . .

היו"ר ש. ארבל:

פה יש להוסיף: הוועדה מעודדת את משרד השיכון להמשיך בתנופה לבינוי העיר

ובמידת האפשר להגבירה.

י. נוריאל:

(8) הועדה רושמת לפניה בסיפוק הודעת נציגי משרד השכון כי מתוך 140 משפחות שהיו ב-1975 במעברת נפוליאון, פונו 120 ל-20 הנוותרים הוצעו 3-4 פתרונות דיור אך הם עומדים בסירובם להתפנות. הועדה קוראת למשרד השכון לעשות מירב מאמציו לפינוי שארית כל הנוותרים במעברה.

היו"ר ש. ארבל:

את סעיף 8 הייתי מחלקת לשניים: לגבי אלה שפונו. ולגבי ה-20 הנוותרים צריך

להביע צער שהם עומדים בסירובם.

י. נוריאל:

(9) נמסר לוועדה, ע"י נציגי משרד השכון, כי במזרח עכו נותרו 280 משפחות בצריפים שבדיים בבעלות עצמית ובשכירות. בשנת 1976 פונו 41 משפחות, האזור מיועד לתכנון מחדש. הועדה פונה למשרד השכון שיזרו את פנויים של משפחות אלה.

ב. צלנר:

צריך לכתוב: . . . כי במזרח עכו נותרו 280 משפחות מתוך 900.

א. לבנבראון:

לדעתי, לא מספיק להגיד שהוועדה פונה למשרד השיכון שיזרו אלא שייצור תנאים

שיאפשר את פינויים.

היו"ר ש. ארבל:

מציעים להם פתרונות דיור והם עומדים בסירובם.

ל. דיציאן:

מה הבעלות שלהם שם?

י. דורון:

הבעלות שלהם נוצרה ע"י זה שהם רכשו חצי צריף. היום הוא בעל הצית והוא מחכה לקבל חצי מיליון ל"י. יש כאלה שהשכירו את זה לאחרים.

ל. דיציאן:

האם יש שם חכירה קרקע או שהוא רכש רק את הצריף?

ב. צלנר:

כל צריף עומד על מגרש מסויים וכל יהודי שרכש רבע צריף הוא צריך לשלם גם על רבע המגרש.

י. נוריאל:

(10) הועדה פונה לחברת עמידר להגביר את מאמציה בטיפולה בעניני הדיור שבסמכותה עכו, להרחיב מאמצים אלה ולייעל אותם.

ד. קורן:

צריך לקחת את עמידר בידיים.

היו"ר ש. ארבלי: מי יקח? - שמו לה יושב-ראש שבמקום שיעלה אותה היא שוקעת.

ב. צלנר: שהחברה קוראת למשרד השיכון לבחון את דרכי פעולתה של חברת עמידר למען להגביר מאמציה בטיפולו בעניני הדיור בעכו.

י. נוריאל: (11) הועדה רושמת לפניה בסיפוק רב הודעת יו"ר העיריה כי בשנה וחצי האחרונים קלטה העיר. כ-500 משפחות עולים. הועדה מעודדת את העיריה המשרדים והמוסדות להמשיך ואף להגביר היקף קליטת העולים בעכו.

היו"ר ש. ארבלי: צריך לכתוב: ראש העיריה. לגבי כל ההצעות הכלליות שהיו העיריה אינה מוזכרת לגבי מאמציה, פעולותיה וכו'. לכן יש להכין נוסח מתאים לגבי העיריה.

י. נוריאל: ג. תיירות: (1) נמסר לוועדה כי בשנת 1966 הוקמה "החברה לפיתוח עכו העתיקה בע"מ... לאחרונה הגיעה החברה להקפאת כל פעולותיה בגלל חוסר תקציב, עובדת מעורבותם של 10 גורמים החברים בה וגורמים לסירבול רב בעבודתה, אי שליטה בנושאי הפיתוח הואיל ואין בעלת הנכסים שבטיפולו, דבר המגביל אותה מאד בפעולותיה, אין לה למעשה כל שליטה חוקית על העיר העתיקה.

היו"ר ש. ארבלי: צריך למחוק את המשפט: "...אין לה למעשה כל שליטה חוקית על העיר העתיקה. כמו- כן יש לכתוב: (1) חוסר תקציב, (2) עובדת מעורבותם של 10 גורמים... וכיו"ב.

י. דרניצקי (יודין): אם מפרטים פרוש הדבר שהוועדה מזדהה עם כל הנימוקים של החברה.

היו"ר ש. ארבלי: היא איננה יכולה לפעול כי לא היו לה כל הדברים האלה.

י. דורון: זו חברה שאיננה מסוגלת לפעול. אני הייתי מסתפק במשפט כללי.

היו"ר ש. ארבלי: אחת הנקודות העיקריות שהדגשנו בישיבותינו היא ענין החברה הזאת.

י. דרניצקי (יודין): ברגע שהוועדה מפרטת נימוקים פרושו של דבר שהיא מזדהה איתם.

היו"ר ש. ארבלי: זה נכון.

ד. קורן: אנחנו צריכים להביע צער, או התייחסות לזה.

היו"ר ש. ארבלי: הוחלט: להביע צער.

י. נוריאל:

(2) ועדת העבודה מציינת בחומרה כי עוד ב-31.5.76 החליטה ועדת השרים לענין ע"פ

(נספח מס' 2) להטיל על שר התיירות להגיש לוועדת השרים לעניני כלכלה, בתיאום עם גורמים הנוגעים בדבר, הצעה לשינוי הרכב מועצת המנהלים במגמה לפשט ולייעל את פעולותיה - עד היום לא מומשה החלטה זו והעיר העתיקה קופאת על שמריה בשל כך זה תקופה ארוכה.

היו"ר ש. ארבלי:

הכל תלוי בישיבה שתקיים ביום א' של ועדת השרים לעניני כלכלה. בהתאם להחלטה

שתתקבל נשנה את נוסח הסעיף הזה. אם לא - נשאיר את הנוסח כפי שהוא. כמו-כן במקום להגיד החמרה נגיד בדאגה.

י. קניג:

עובדה היא שפיתוח העיר עכו העתיקה נבלם חמש שנים, מבלי לחלק ציונים, כתוצאה

ממחדלים שהחברה הזאת הביאה על עצמה ועל העיר העתיקה. אני רוצה לומר יותר מזה, המזח הזה, אולי יוקם אבל הוא לא ישרת את עכו ולא את העיר העתיקה.

י. דורון:

הוא משרת רק את הדייגים, אבל לא את התיירות.

היו"ר ש. ארבלי:

אפשר להגיד שהוועדה מציינת בצער שבמשך חמש שנים האחרונות החברה הזאת אינה

פועלת.

י. נוריאל:

(3) הועדה רושמת לפנייה כי ההצעות שגובשו לשינויים במועצת המנהלים של החברה - איחוד

9 מניות של הממשלה שיהיה להם נציג אחד (מ. תיירות או מ. האוצר), מניה אחת לעיריית עכו ומניה אחת - לחברה הממשלתית לפיתוח התיירות.

י. קניג:

אני לא משוכנע שההרכב הזה שאתם מציעים כאן יעבור.

היו"ר ש. ארבלי:

זו הצעה שהולכים לאשר.

י. קניג:

אם בחברה הזאת ימשיך להיות מצב שלעיריית עכו לא תהיה זכות הכרעה ותפעול זה לא

ילך.

היו"ר ש. ארבלי:

היה ויכוח וקוברסקי הסכים שיהיה כך. לכן באה פיסקה (2) שאומרת: הועדה קוראת לממשלה

לשקול יתר מעורבות והשפעתה של עיריית עכו בתפעול החברה.

י. נוריאל:

(4) הועדה ממליצה בפני הממשלה לשקול מספר הצעות בדרכי פעולתה של החברה (א) תחום

פעולותיה של החברה יורחב לכל אזורי התיירות בעיר דהיינו: העיר העתיקה וחוף הים. (ב) להסמיך אותה לבצוע פינויים, תכנון אזורי כולל, החכרת שטחים..."

היו"ר ש. ארבלי:

אני מציעה למחוק את כל הסעיף. איננו צריכים להיכנס לפרטים מה יהיו תחומי פעולתה של

החברה. הוחלט: למחוק את כל סעיף (4).

י. נוריאל: (5) ועדת העבודה רשמה לפנייה החלטות ועדת השרים לענין ע"פ מס' עפ/26 (נספח מס' 2) (נספח מס' 3) - בענין גיוס תקציבים ותכנון העיר העתיקה. הועדה קוראת לממשלה לממש החלטות אלה בהקדם, יחד עם זאת נמסר לוועדה כי גויסו 18 מיליון ל"י עבור פרויקטים דחופים ופינויים.

היו"ר ש. ארבלי: מי מסר בענין ה-18 מיליון ל"י?

י. נוריאל: מינהל מקרקעי ישראל.

היו"ר ש. ארבלי: מר הס הודיע עכשיו על 5 מיליון ל"י. זה מה שועדת השרים צריכה לאשר ביום א' ולפי ההחלטה צריך לכתוב פה.

י. נוריאל: (6) הועדה קוראת לממשלה לתת עדיפות בביצוע פרויקטים לחיירות בעיר העתיקה כדלהלן: בניית מרינה לפתח את מזה הדייגים כנמל מעגן לחיירות ספורט ובידור תוך שילוב עם הדייג. בניית מרכזי חיירות לאורך החוף כולל פיתוח 2 החאנים הגדולים, שיקום ושיפוץ העיר העתיקה והמשך חשיפת העיר הצלבנית התת-קרקעית.

י. קניג: אני שוב מודיע שהרכב של החברה לא יעבוד.

היו"ר ש. ארבלי: אין מה לעשות.

מ. דרובלס: בין העדיפויות לביצוע נשמט סעיף אחד וזה פינוי המבצר של בית החולים.

י. נוריאל: יש פרק נפרד על זה.

ד. מינהל מקרקעי ישראל: (1) העיר עכו חצויה לשניים. שטח קרקע המוגדר כ"חקלאי" ובגודל של כמה מאות דונמים מפריד בין שכונותיה המזרחיים של העיר לשכונות בצפון ובמערב העיר. דבר זה פוגע בקיום חיים אורגניים ואינטגרטיביים של כלל העיר, מונע תחבורה נאותה בתוך העיר והרגשה של ניתוק בין החושבים הגרים במזרח לעומת הגרים בצפון ובמערב... הועדה רושמת לפנייה כי הממשלה היתה ערה לבעיה זו ואף החליטה לפתור אותה בהחלטתה מס' 280 (ראה נספח מס' 1 סעיף 1) - אך עד היום ההחלטה לא בוצעה.

י. דורון: היא כן בוצעה - הורידו עוד כמה דונמים.

י. נוריאל: (2) ועדת העבודה פונה לממשלה לפעול בצורה נחרצת לפינוי מוסד "עתידות" מעכו לכרמיאל וצירוף קרקע נוספת לשטח שיפוטה של עיריית עכו, מתוך מגמה ליצור את הרצף האורבני הראוי לקיום שלם יותר של העיר ותושביה.

ד. קורן: במקום המילים... לפעול בצורה נחרצת יש לכתוב: לפעול לפינוי מידי של מוסד "עתידות". כמו-כן יש למחוק את כרמיאל.

י. נוריאל:

(3) הועדה פונה למועצה האזורית געתון ולמשרד החקלאות להביא לתשומת ליבם את חשיבותה של העיר עכו להיכלל באזור והמשמעות האומית לשגשוגה. הועדה מבקשת כי ישתפו פעולה ולא יערימו מכשולים בסיפוח קרקעות שכרשותם לעירית עכו.

ד. קורן:

ממי היא מבקשת שיתוף פעולה?
מהועדה לשימור קרקע חקלאית לבדוק מחדש את החלטתה.

היו"ר ש. ארבלי:

י. קניג:
זה מסובך מאד - היא לא תוכל לבדוק מחדש את החלטותיה.

היו"ר ש. ארבלי:

אין מישהו שיכול לערער על ההחלטה הזאת?
הועדה המחוזית תקבל החלטה לפנות לבקש דיון מחדש.

י. קניג:

י. דרניצקי (יודין):

לבעיית קרקע חקלאית יש רגישות רבה. וועדה שדנה בנושא בעל חשיבות לאומית איננה יכולה בישיבה אחת לדאוג לקרקע חקלאית, ומצד שני - ובצדק, לדאוג לפיתוח של עכו.

היו"ר ש. ארבלי:

הקימו שם חווה של סוסי מרוץ.

י. דרניצקי (יודין):

באחת הישיבות צצה המחשבה בדבר ייבוש קרקע כחוספת קרקע לעכו. עשה מישהו חשבון שגם בתל-אביב וגם בעכו דונם קרקע מיובש זול יותר מאשר הרבה דברים אחרים.

י. קניג:

יש לנו קצת נסיון בנושאים האלה בנהריה. בנהריה עשינו את זה ועד היום יש לנו צרות צרורות. זה השקעה של מיליארדים ולטווח ארוך. כמו-כן לייבש קרקע בעכו פירושה השחתת האתה הנופי, הארכיאולוגי והתיירות.

ד. קורן:

לגבי הנוסח - לא נראה לי שהוועדה מבקשת כי ישתפו פעולה ולא יערימו מכשולים. אלא הוועדה פונה למועצה האזורית געתון ולשר החקלאות להביא לתשומת ליבם... שתוקצה קרקע לעיר עכו. אחת לא מקבל שום דבר מזה שאתה אומר אל תערימו מכשולים אלא תדרוש ממנו מה שאתה רוצה.

היו"ר ש. ארבלי:

במקום הפיסקה האחרונה ולא יערימו מכשולים יש להגיד שהוועדה פונה לוועדה לשימור קרקע חקלאית...

י. קניג:

זו ועדה סטטוטורית וזה לא אחי שועדת הכנסת פונה לוועדה סטטוטורית שתשנה החלטה.

היו"ר ש. ארבלי:

אם כך אל מי נפנה? - כלומר, אין איש ממונה עליה, היא הסמכות הבלעדית?

י. קניג:

רק בג"ץ אלא אם כן חשנו את החוק.

היו"ר ש. ארבלי:
 הועדה פונה לכל הגורמים הנוגעים בדבר, וביניהם הועדה לשימור קרקע חקלאית, לבדוק מחדש את החלטתה של הוועדה. יש למחוק את המילים: ולא יערימו מכשולים.

י. נוריאל:
 (4) לועדה נמסר כי כלל רזרבואר הקרקעות של העיר עכו הולך ואוזל... הועדה פונה למינהל מקרקעי ישראל לבצוע בהקדם את החלטת הממשלה לבדוק אפשרויות לשחרר שטחים צבאיים בקרבת העיר עכו. החלטת הממשלה התקבלה בינואר 1974 - ועד היום לא מומשה.

היו"ר ש. ארבלי:
י. דורון:
 בענין זה צריך לבדוק מחדש את החלטותיה. אם תקום ועדה לבדיקת שטח שיפוט של עיריית עכו זה יבטל את מה שהיה. כי היתה ועדת קניג שהורידה לנו 1,200 דונם.

י. קניג:
 שני הצדדים חתמו על ההסכם. שנית - הועדה לשימור קרקע חקלאית זו ועדה סטטוטורית שיש לה תוקף. הועדה היתה ועדת חקירה לצורך שינוי גבולות השיפוט - וזה ניתן לשינוי.

י. נוריאל:
 (5) הועדה רושמת לפנייה בסיפוק הודעת מינהל מקרקעי ישראל על הקמת "ועדה מעיריית עכו, נציג משרד השיכון וחבר מועצת מקרקעי ישראל (יו"ר) בסמכות הועדה להקצות קרקעות ללא מכרז פומבי ובכך תהליכי קבלת ההחלטות יקוצרו.

ה. חינוך ותרבות:
 (1) בהחלטת ועדת השרים לענין ע"פ מיום 15.6.76 (נספח מס' 3) הוחלט להטיל על משרד החינוך להתחיל בפעולות בניית מרכז תרבות לאלתר... נציגי משרד השיכון מסרו כי התכניות לבניית מרכז התרבות מוכנות להפעלה כבר משנת תקציב זאת אך עדיין משרד החינוך והסוכנות היהודית לא חבטיחו את השתתפותם.

י. דורון:
 ועדת השרים לענין ערי פיתוח החליטה שזה יהיה ב-31.1.77. אחר כך הודיע לי מר צלנר בכתב שאין שום התקדמות לא עם הסוכנות ולא עם משרד החינוך - על אף שכתוב בפרוטוקול.

ד. קורן:
 הועדה יכולה לרשום שהיא תובעת את זה. אני מציע לכתוב שהועדה פונה למשרד החינוך וכו'. זה נותן לחץ שצריך להתחיל בו.

(2) ועדת העבודה רושמת לפנייה בסיפוק כי משרד החינוך כלל את עכו ברשימת הרשויות המוחזקות על ידו לפי החלטת הממשלה מס' 280 (נספח מס' 1).

ו. פנים

י. נוריאל:
 (1) ועדת העבודה קוראת למשרד הפנים לזרז את טיפולו בענין אישור תכנית המיתאר של העיר עכו וכן להקצות לעירייה את התקציב הראוי כדי להבטיח את תפעולה...

יש לבדוק את הרחבת שטח שיפוטה של העיר עכו.

י. דורון:

הועדה ממליצה בפני משרד הפנים לבדוק אפשרות הרחבת שטח שיפוטה של העיר עכו.

היו"ר ש. ארבלי:

הותלס: לקבל את התוספת הזאת כדלהלן: -

הועדה ממליצה בפני שר הפנים לשקול אפשרות הגדלת שטח שיפוטה של העיר עכו ולהקים לשם כך ועדה בהתאם לחוק.

אני מציע את הנוסח הזה אבל בלי המילים להקים ועדה בהתאם לחוק - כי הם יודעים

ד. קורן:

מה צריך לעשות.

בסדר - מוחקים את המילים בענין הקמת הוועדה בהתאם לחוק.

היו"ר ש. ארבלי:

י. נוריאל:

(1) ועדת העבודה קוראת למשרד האוצר לבצע את החלטת הממשלה מינואר 1976

ז. ה. א. צ. ר.

(נספח מס' 1) לבדוק אפשרות מוון פטור נוסף ממס הכנסה לחושבי העיר. נציגי האוצר הודיעו כי יבחנו שוב אפשרות זאת והועדה מבקשת שהדבר ייעשה ברוח אוהדת.

במקום המילים: ... יבחנו שוב צריך לכתוב שהדבר יבוצע. הוועדה תובעת לבצע את

היו"ר ש. ארבלי:

ההחלטה לאלתר.

בהחלטה כתוב: שר האוצר יבדוק את בקשת ראש עיריית עכו לפטור נוסף ממס הכנסה

י. נוריאל:

לחושבי העיר.

היתה החלטה בענין זה.

היו"ר ש. ארבלי:

בענין של פטור ממס הכנסה יש ענין של ישובי ספר. עד היום צפת וטבריה לא היו כלולות בזה. אני לא הייתי מכניס אותן לפני נהריה ועכו. אילו הייתי נוכח בוועדת הכספים באותה הישיבה לא הייתי מסכים לזה.

ד. קורן:

בהחלטות של ועדת השרים כתוב: לאור מצוקתה של העיר, להחיל עליה את כל הזכאיות לסיוע כנהוג בערי פיתוח א' - וזאת למספר שנים מוגבל.

היו"ר ש. ארבלי:

זה שייך לענין השקעות. זה לא מדובר על פטור ממס הכנסה.

ד. קורן:

יש החלטה כזאת.

היו"ר ש. ארבלי:

(2) ועדת העבודה רושמת לפנייה בסיפוק החלטת ועדת השרים לענין ע"פ (מאי 1976) להטיל על הוועדה הבינמשרדית לערי פיתוח שיגבשו המלצות להחיל על העיר

י. נוריאל:

י. נוריאל:

כל הזכאויות כנהוג בערי פיתוח סוג א'. ועדת העבודה מבקשת לזרז מימוש החלטה זו.

ח. בריאות:

בהחלטת הממשלה מס' 280... מצוין כי משרד הבריאות מתכנן בניית מרזו קהילתי לבריאות הנפש בעכו שיאפשר פינוי מבצר עכו, וכן - המשרד מתכנן גם בניית בית חולים כללי בעיר. הועדה קוראת למשרד הבריאות, תוך צער על השנים שעברו מקבלת החלטת הממשלה, לבצוע באופן מידי החלטה זו.

היו"ר ש. ארבלי:

לא באופן מידי אלא להתחיל בהליכי ביצוע.

ד. קורן:

לבצע החלטה זו בלי המילים באופן מידי.

י. נוריאל:

הועדה בדעה כי המצב של היום שבו נמצאים בכפיפה אחת בית החולים לחולי נפש ומוזיאון הגבורה - איננו לכבוד הנצחת החללים, והתנאים הפיזיים לא תואמים צרכי החולים במקום מאידך.

י. קניג:

עכו משמשת מקום ריכוז של צרכני סמים. באיזה שהוא מקום צריך להיות ביטוי שמשרד הבריאות ממקם את זה בתוך העיר ולא במזרע שזה ענין של 10 דקות. זה מחדל ממדרגה ראשונה שמשרד הבריאות מתוך נוחות ממקם דבר כזה בתוך העיר.

ד. קורן:

בכל הערים הגדולות בעולם זה נמצא בעיר.

י. קניג:

שם אין הליכה של 10 דקות עד לעיר. אני אישית מכיר מספר משפחות שעוזבות את עכו בגלל זה.

י. דורון:

הם קודם היו מקבלים טיפול במבצר במרפאה שהיתה מבודדת. אנחנו אתרנו שטח לבנייה.

מ. גז:

בקשר למכורים לסמים - נלחמנו על המצב שנוצר שאדם כזה מתעורר ועובר לגמילה כאשר הוא מוצא את עצמו בבי"ח לחולי נפש. משרד הבריאות הקים תחנות גמילה. לא יתכן שאדם כזה יתעורר וימצא את עצמו או בבי"ח לחולי נפש או בבית-סוהר.

י. דורון:

אין תחנה לגמילה יש תחנה לחלוקת סמים.

מ. גז:

מוכרחים לעשות את זה בהדרגה כדי להבריא אותם. אי אפשר לעשות את זה בבת-אחת.

צריך להקטין להם את המנות.

י. קניג:

הועדה הזאת יושבת כאן בשביל לפתח ולאכלס את העיר עכו. הדבר הזה הוא מיטרד חמור אפילו קריטי. הפוטנציאל מחיפה יודע על כך וזה יעכב אותם מלבוא לעכו. היה פעם נושא של חינוך, היום התגברו על זה. יש כמה עשרות מסוממים, אני מציע לקחת אותם למזרע - זה לא בבי"ח לחולי נפש - זה מקום פתוח.

יש לנו תכנית בנייה - קבלנו הלוואה ממפעל הפיס.

י. דורון:

נציע שתוקם תחנה לגמילה.

היו"ר ש. ארבלי:

נקים את זה מחוץ לעיר.

י. דורון:

הוחלט: הועדה ממליצה בפני משרד הבריאות להקים תחנה לגמילה מסמים ולהרחיק את

היו"ר ש. ארבלי:

זה ממרכז העיר.

י. נוריאל:
ט. תעסוקה ומפעלים: לועדה נמסר כי יש איזון בין ההיצע והביקוש לכח-אדם בעיר, אך יש מחסור במקומות עבודה לצעירות יוצאות צבא. הועדה קוראת למשרד המסחר והתעסוקה להקים מפעל שיתאים לצרכי הצעירות יוצאות הצבא בעכו. כמו-כן הועדה בדעה כי יש לתכנן את תיעושה של העיירה בהתחשב בנתונייה כגורם למשיכת תיירים ולמניעת מפגעים אקולוגיים.

היו"ר ש. ארבלי:

בהצעות הכלליות אני מציעה שנכלול את ההצעה הבאה: - הועדה מציינת בהערכה את שלה, על פעולתם הנמרצת לקידומה ופיתוחה של העיר עכו ועל מאמצייהם הבלתי נלאים להניע את הממשלה ומשרדיה ויתר הגורמים להגיש את העזרה הדרושה ולממש את ההחלטות שנתקבלו ע"י הממשלה.

י. דורון:

אני רוצה להודות לחברי הועדה, וליו"ר הועדה, על הישיבות שהקדישו בנושא העיר

עכו.

בקשר להרכב בסעיף (6) לא כתוב נציגי העירייה?

א. לבנבראון:

הוספנו: את נציג משרד הפנים ונציג עיריית עכו.

היו"ר ש. ארבלי:

יש להוסיף גם את נציג האוכלוסיה הערבית. אם לא תתקבל הצעתי זו תהיה הצעת מיעוט.

א. לבנבראון:

היו"ר ש. ארבלי:
בועדת ההיגוי יושבים גם נציגי האוכלוסיה הערבית. אני לא יכולה לקבל הסתייגות כזאת. איך אתה יכול להגיד דבר כזה? יש היום עירייה אחת, יש עכו אחת, יש נציגות אחת של העירייה המוסכמת על כלל האוכלוסיה היהודית והערבית כאחד.

יש זכות לכל חבר ועדה להגיש הסתייגות.

א. לבנבראון:

איזה הסתייגות? - נציג האוכלוסיה הערבית? אנחנו כותבים: נציג העירייה, זה כולל גם

היו"ר ש. ארבלי:

את האוכלוסיה הערבית. למה ליצור בעיות?

ד. קורן:

אני מציע שלא נכניס את ההסתייגות. תהיה פניה לראש העיר לשתף את האוכלוסיה הערבית.

א. לבנבראון:

לגבי סעיף (3) היכן שמחקתם את החלק השני בענין הזוגות הצעירים שהועדה רושמת לפניה בחיוב הודעת נציג משרד השכון כי אותר שטח בעכו העתיקה. אני מציע להשאיר את זה.

היו"ר ש. ארבלי:

מחקנו את כל הסעיף כי הוא בא לביטוי בסעיפים אחרים.

א. לבנבראון:

אני בעד זה שנשאיר את הסעיף כפי שהוא.

י. נוראל:

החלק השני נכתב בטעות - אף אחד לא מסר את זה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מציעה לך לא ליצור בעיות. תן לנו להגיד את המסקנות כפי שהן.

א. לבנבראון:

אני אצביע נגד ההצעה הזאת. מקובל בוועדה שיש דעת מיעוט.

היו"ר ש. ארבלי:

על אינפורמציה לא נכונה אינך יכול לאמץ אותה כהסתייגות. אתה יכול להגיש הצעה

נפרדת משלך.

אני רוצה לציין בהערכה אח עבודתו של מזכיר הוועדה שעשה עבודה יוצאת מהכלל והשקיע הרבה זמן - וזה ראוי להערכה.

הוחלט: הוועדה מחליטה להניח את המסקנות

על שולחן הכנסת.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00